

Følgrebrev: Civilsamfundets anbefalinger til regeringens handlingsplan for implementering af 2030-dagsordenen og opnåelse af Verdensmålene

Regeringens kommende handlingsplan for implementering af 2030-dagsordenen og opnåelse af Verdensmålene er vigtig. Den er vigtig, fordi 2030-dagsordenen og herunder **Verdensmålene er en politisk ramme, der giver et helhedsbillede på tværs af politikområder** af, hvor langt vi er fra at leve i et bæredygtigt Danmark, hvilken effekt Danmarks internationale arbejde har, og hvilke handlinger regeringen ønsker at sætte op for at sikre fremdrift. Den kan også fungere som en samlende plan, der skaber sammenhæng mellem handlingsplaner inden for respektive politikområder, såsom klimahandlingsplanen, natur- og biodiversitetspakken eller handlingsplaner på sundhedsområdet.

Den nye, udfordrende situation, som den lammende corona-virus sætter Danmark og verden i, skaber et endnu større behov for én samlende handlingsplan. Virussens konsekvenser bliver, at vi som verdenssamfund kommer til at være længere fra at nå Verdensmålene; flere vil ryge ud i fattigdom, færre børn og unge vil være i uddannelse, mange vil miste deres job, natur-, miljø- og klimaaftaler bliver ikke fornyet, marginaliserede mennesker vil blive endnu mere udsat, flere borgere vil opleve at få deres rettigheder krænket. Danmark og hele verden skal genstartes på ny. Verden før corona var ikke just bæredygtig, men **nu er muligheden for at lave en bæredygtig genstart**. Handlingsplanen kan blive dét fundament, som sikrer, at Danmarks fremtid bliver bæredygtig.

Danmark er en progressiv og anerkendt international aktør i arbejdet for Verdensmålenes opnåelse. **Danmarks indflydelse i internationale forhandlinger og diplomati vil styrkes yderligere**, hvis man regeringen kan fremvise arbejde på nationalt plan, der netop indeholder alt det, som den danske regering arbejder for i udlandet; involvering af civilsamfund, løsninger på natur- og klimaområdet, respekt for menneskerettigheder, imødegå marginaliserede og udsatte grupper *left behind*, arbejde for demokrati og ikke mindst samtenkning af handling på forskellige politikområder.

Ude i det danske samfund fylder Verdensmålene mere og mere blandt NGO'er, virksomheder, kommuner, regioner, foreninger, institutioner og borgere. I vores øjne skyldes det, at den førnævnte politiske ramme også udgør en vision for samfundet, som rigtig mange kan se sig i og gerne vil bidrage til. **2030-dagsordenen er nemlig en social kontrakt ikke blot mellem lande, men især mellem borgere og beslutningstagere**.

Vi håber derfor, at **regeringen har et ønske om at give handlingsplanen en bred legitimitet og åbne processen for udarbejdelsen af handlingsplanen op**, så interesserede borgere og aktører i det danske samfund kan give deres bidrag til, hvad handlingsplanen kan indeholde.

Indtil vi involveres yderligere, vil Globalt Fokus¹ og 92-gruppen² præsentere indholdsmæssige punkter, som vi mener bør være en del af en ambitiøs handlingsplan. En handlingsplan der formår at sætte retning for den nødvendige omstilling, som det kræver at nå målene, og giver håb for den fremtid, som gennemførelsen af Verdensmålene stiller os i udsigt:

- Regeringen bør i samarbejde med eksperter udarbejde en forudgående analyse af, inden for hvilke områder Danmark er længst fra at nå Verdensmålene. En sådan '**gap-analyse**' skal være udgangspunkt for regeringens fokus i handlingsplanen, som bør være at **prioritere de mål og delmål, som Danmark er længst fra at nå – både nationalt og i henhold til Danmarks globale ansvarlighed**.

¹ [Globalt Fokus](#) er en samlende platform for danske foreninger og folkelige organisationer, engageret i internationale udviklings-, miljø- og humanitære aktiviteter.

² [92-gruppen – Forum for Bæredygtig Udvikling](#), er et samarbejde mellem 23 danske miljø- og udviklingsorganisationer

- I tråd med internationale anbefalinger³ bør regeringen indskrive et afsnit, hvori strategier, handlingsplaner og ministeriers arbejde på tværs af forskellige politikområder **indtænkes som delmængder i opnåelsen af Verdensmålene**. I samme afsnit bør indskrives en anerkendelse af, at handlinger inden for landets grænser har positive/negative bæredygtige konsekvenser uden for landets grænser (og omvendt).
- Regeringen bør indskrive **oprettelsen af en fast interministeriel gruppe** med Statsministeren eller Finansministeren som formand. Det vil sikre koordination og ejerskab for dagsordenen på højeste niveau.
- Regeringen bør integrere **menneskerettigheder og "Leave no one behind"-princippet** som centrale elementer i handlingsplanen. Verdensmålene er først opfyldt, når de er opfyldt for alle samtidig med, at ingen i hverken ind- eller udland skal opleve at få deres rettigheder krænket på grund af danske politiske handlinger. I stedet skal politiske handlinger – som skrevet i aftalen bag 2030-dagsordenen⁴ - nå ud til de udsatte og marginaliserede dele af samfundet, der er længst fra at opleve en bæredygtig udvikling i deres liv. To konkrete initiativer bør derfor indskrives i handlingsplanen:
 - ❖ Alle lovforslag skal have obligatorisk "Leave no one behind"-vurdering inden vedtagelse.
 - ❖ FN's principper for menneskerettigheder og erhverv skal implementeres konsekvent både nationalt og internationalt for at sikre, at positive bidrag til opnåelsen af verdensmålene fra erhvervssektorens side ikke kompromitteres af krænkelser af menneskers eller befolkningsgruppers rettigheder i ind- eller udland.
- Det er positivt, at screening af lovforslag og konsekvensanalyse af udvalgte lovforslag i forhold til effekten på Verdensmålenes opnåelse testes af i foråret 2020. **Regeringen bør stadfæste konsekvensanalysen i handlingsplanen som et permanent instrument** og indskrive, hvordan den forudgående screening foregår samt opstille kriterier for konsekvensanalysen herunder, hvordan "Leave no one behind"-princippet integreres.
- Regeringen bør indskrive **én samlet mekanisme for evaluering, monitorering og opfølgning** på regeringens arbejde. Mekanismen skal indeholde:
 - ❖ Brug af det globale indikatorsæt, som Danmarks Statistik årligt rapporterer på frem for egne opsatte indikatorer. Dertil kan "Vores Mål"-projektet⁵ med nationale indikatorer på sigt integreres.
 - For at styrke sammenhængskraft i regeringens politikker bør regeringen indskrive procesindikatorer i handlingsplanen, der måler graden af regeringens sammen-tænkning af politikker. OECD har udgivet kvalificerede bud på indikatorer⁶.
 - ❖ Årlig statusrapport på opnåelsen af Verdensmålene og Danmarks internationale bidrag, udarbejdet af en uafhængig instans.
 - ❖ Årlig diskussion blandt Folketingets partier i Folketingssalen på baggrund af den årlige statusrapport.
 - ❖ Udarbejdelse af et Voluntary National Review (VNR) hvert tredje år i forbindelse med FN-topmødet High Level Political Forum (HLPF)
 - Udarbejdelsen af regeringens VNR-rapport bør starte et år før med bred inddragelse af aktører på tværs af det danske samfund.

³ <https://www.oecd.org/gov/pcsd/recommendation-on-policy-coherence-for-sustainable-development-eng.pdf>

⁴ FN Resolution 70/1 "Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development", §4 og §74e

⁵ <https://www.voresmaal.dk/>

⁶ https://www.oecd.org/gov/pcsd/Draft%20proposal_PCSD%20process%20indicators.pdf

- Regeringens VNR-rapport skal fremlægges nationalt i Folketinget, igennem en national høring og fremlægges til FN's europæiske regionale forum for bæredygtighed før regeringen præsenterer VNR-rapporten til HLPF.
 - Regeringen skal forpligte sig til at sikre civilsamfundets stemme under HLPF i forbindelse med Danmarks præsentation, for eksempel via taletid og mulighed for opfølgende spørgsmål.
- Regeringen bør indskrive i handlingsplanen, at regeringen i forbindelse med hver anbefalingsrunde i internationale fora, for eksempel Den Universelle Periodiske Bedømmelse under FN's Menneskerettighedsråd og Det Europæiske Semester, vil **vurdere anbefalingerne** op imod deres positive bidrag til opnåelsen af Verdensmålene.
 - Regeringen bør bruge handlingsplanen til at **lancere et tværsektorielt politisk rådgivende organ (et multi-stakeholder forum)** til at understøtte og rådgive regeringen, særligt med hensyn til at styrke den politiske kohærenstænkning, monitorering af arbejdet og udbredelse af kendskabet til Verdensmålene i den danske befolkning for at sikre størst muligt positivt bidrag til opnåelsen af Verdensmålene via politisk handling.
 - Regeringen bør i handlingsplanen opridse en **plan for finansiering af Danmarks arbejde for opnåelsen af Verdensmålene – både i ind- og udland**. Planen kan inkludere offentlig støtte, offentlige investeringer, bæredygtig økonomisk afgiftspolitik, stigning i Danmarks udviklingsbistand og mobilisering af private ressourcer.
 - ❖ Regeringen bør indskrive i handlingsplanen, at 2030-dagsordenen integreres i Finansloven – i første omgang med henblik på at sætte midler af til initiativer inden for de mål og delmål, som Danmark er længst fra at nå. På sigt med henblik på at lade Verdensmålene være guidende for omfordeling af midler på Finansloven.